ว่าด้วย “มโนสำนึกที่ผิด” ของนีทเชอ*

*ชุติเดช เมธีชุติกุล***

Received: 16 July 2022
Revised: 9 July 2023
Accepted: 6 September 2024

* บทความชิ้นนี้ปรับมาจากบทความชื่อ “ ‘Bad Conscience’ กับหัวที่หายไปของโคลัมบัส: Nietzsche กับคุณูปการต่อการศึกษาอารมณ์กับการเมือง” สำหรับนำเสนอใน “งานสัมมนาวิชาการเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ครั้งที่ 19 ปีการศึกษา 2563” ในหัวข้อ “อยู่ กลืน กลาย” วันที่ 6-7 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ณ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** อาจารย์ประจำ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต; อีเมล: chutidech.m@rsu.ac.th

รัฐศาสตร์สาร ปีที่ 45 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2567): หน้า 172-204

□□□□□□□□□□□□ #45-3 p.2.indd 172 2/12/2567 BE 11:03

On Nietzsche's "Bad Conscience"

*Chutidech Metheechutikul****

*** Lecturer, Faculty of Political Science, Rangsit University.;
E-mail: chutidech.m@rsu.ac.th

□□□□□□□□□□□□ #45-3 p.2.indd 173 2/12/2567 BE 11:03

บทคัดย่อ

งานชิ้นนี้ต้องการจะศึกษาความคิดเรื่อง “bad conscience” หรือ “มโนสำนึกที่ผิด” ของ Nietzsche โดยจะวิเคราะห์ความเรียงชิ้นที่ 2 ชื่อว่า *“Guilt,” ““bad conscience”,” and the like* ในหนังสือ *On Genealogy of Morals: A Polemic* ที่จะเผยให้เห็นลักษณะและที่มาที่ไปของมโนสำนึกที่ผิด โดยสรุปสำหรับความคิดเรื่องมโนสำนึกที่ผิดนั้นเป็นสภาวะทางจิตใจที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเก็บกด ปิดกั้น และกดขี่ทาสโดยผู้เป็นนายผ่านกระบวนการทางกายภาพและวัฒนธรรม จนทาสไม่สามารถที่จะแสดงตัวหรือแสดงเจตจำนงของตนออกมาในสังคมได้ จนถึงจุดหนึ่งมโนสำนึกที่ผิดจะปรากฏขึ้นและได้สั่นคลอนชุดการรับรู้ผิดชอบชั่วดีชุดเดิมและถือกำหนดเป็นชุดการรับรู้ผิดชอบชั่วดีขึ้นมาใหม่ หรือก็คือจากชุดศีลธรรมแบบผู้เป็นนายระหว่างดีและไม่ดีกลายเป็นชุดศีลธรรมแบบทาสระหว่างความดีและความชั่วร้าย อีกทั้งได้กลับคู่ความสัมพันธ์เสียใหม่ให้ผู้เป็นนายเป็นสิ่งชั่วร้ายและทาสเป็นสิ่งที่ดี

คำสำคัญ: นีทเชอ, มโนสำนึกที่ผิด

Abstract

This article studies about Nietzsche's "bad conscience". It focuses on the Second essay, *"Guilt," ""bad conscience"," and the like,* in *On Genealogy of Morals: A Polemic* that expresses the aspects and background of the "bad conscience". In conclusion, "bad conscience" is the state of mind that reveals the transformation from repression, obstruction and oppression of slave by physical and cultural process of master. Until slave cannot act or show their free will in society, "bad conscience" will appear and disturb the perception of the old morality. And the new one, from good-bad morality of master to good-evil morality of slave, will originate and transform relationship from bad slave-good master to evil master-good slave.

Keywords: Nietzsche, bad conscience